

Իսկ վասն պատարագելոյ ի մէջ տանն՝ ասաց եպիսկոպոսն յառաջագոյն պատրաստել զբնակութիւնն կրօնաւորաց. նախ զդուռն տան ի տէր հանգուցելոյն բանալ ի փողոցին. զի մի ի վանացն արասցեն զել և զմուտ. դարձեալ ասաց լաւագոյն լինէր այժմ շինել զեկեղեցին. նաև զայն ասաց թէ մինչև շինեսցուք զեկեղեցին, կարեմք մատուցանել ի փլէպաննիայն. և մեք ոչ ինչ ասացաք վասն փլէպանուշին քանզի ներկայ էր մինաս վարդապետն: Այժմ կամիմք ընդ Աղա Յօհաննիսին այլ գիր Աղաջանաց տալ գերապայծառ եպիսկոպոսին. միայն սպասեմք զի եզերեսցին բնակարանք մեր. զկնի միոյ ամսոյ բովանդակն եզերի, սակաւ ինչ խարճ առնելով, և յետ այնորիկ մաքրելոց ենք զտունն քարաշէն, և զերկուսն մի առնել վասն ժողովրդեանն. սպասեմք ևս յայցարարութեան եպիսկոպոսին, քանզի յայսմիկ ամի յայց առնելոց է թեմին իւրոյ. մեք փութամք պատրաստել զամենայն, միայն թէ տէր կամեսցի...:

Յամի տեառն 1753
մայիսի 8
[Հայաքաղաք]

Նուաստ ծառայ
Հայր Ղազարոս կրօնաւոր

ՃԿԸ.

Ամենակարևոր ծանօթութիւն մը կ'ընծայէ մեզ հետեւեալ վաւերաթուղթը:

Հայ Եկեղեցական Մատենագրութիւնը անտեղեակ էր ցարդ Ստեփաննոս Լեհացւոյ խմբագրած մէկ անտիպ Մաշտոցին նկատմամբ, որոյ մասին այսպէս կ'ըսէ մեր նաւակագիրը. « զորպիսի մաշտոց ոչ ոք ի Վարդապետացն մերոց շարադրեաց և ոչ « ուրեք գտանի ի Հայաստան »:

Չենք գիտեր թէ սոյն կարևոր Մաշտոցը ինչ եղած կամ ո՛ւր հանգչած է. գէթ այսքանը յայտնի է, որ վանքիս Չեռագրատան մէջ չի գտնուիր ան, և ոչ Վիեննայի Մխիթարեանց քով՝ ըստ Տաշեանի Մայր Յուցակին:

Օրհնեալ եղիցի Յիսուս Քրիստոս, Ամէն

Բազմապայծառ և գերապատիւ Տ[էր] իմ
Տ. Հայր պատուակակ

Կորացեալ անձամբս անկեալ առ ոտս համբուրեմ զգարչապարս Գ. Տ. Չ. ի հեռուս իբր ի մոտոյ, և զինդալն ի Տէր քեզ, և ընդ քեզ եղեալ փոքու հօտիդ միշտ և առ միշտ բաղձամ ի վերուստ: Եւ յետ սակաւ ողջունիս կամիմ աստանօր յայտ առնել Գ. Տ. Չ. որպէս զի լուսաւոր հոգի Ստեփաննոս Վարդապետն Լէհէցին զբազում գրեանս ի կեանս իւրում շարադրեաց և թարգմանեաց, յորոց գմինն (որ առաւել հարկաւորագոյն է Եփեսոսէր Քահանայից ունիլ) ի սրտէ յանձն առնեմ սրբազան հօրդ իմում, զի եթէ հնար իցէ ի յայտ գայցէ տպագրութեամբ Մենաստանին ձերոյ, զոր յուսամ թէ իցէ շահաւէտ և օգտակար՝ ոչ միայն ազգիս Հայոց, նաև ձերում մենաստանին, որովհետև քաղձալոց են զնա ունիլ Քահանայք և Երիցունք ամենեքեան, այսինքն զՄաշտոցն ասեմ, որ ունի յինքեան զզանազան օրհնութիւնսն ամենայն իրաց որք պահանջին ի վերայ երկրի, զորպիսի Մաշտոց ոչ ոք ի Վարդապետացն մերոց շարադրեաց, և ոչ ուրեք գտանի ի Հայաստան: Ուրեմն յոյժ պատշաճ համարիմ զի ի ժամանակի Գերապատիւ Տ. Չ. տպագրեսցի և ի յայտ գայցէ: Ունիմ առ իս զօրինակն նորին գեղեցկապէս ընդ օրինակեցեալ. սպասեմ ուրեմն հրամանացդ՝ եթէ հաճոյ թուիցի, զի յղեցից զնա այդր: Կառկառեմ Մենաստանի ձերում զընծայ իմն գուզնաքեայ, այսինքն զգիրք մի ձեռագիր՝ յորում պարունակի Աստղաբաշխութիւն, Մարդակազմութիւն և արհեստ համարոյ, ի վաղեմի Վարդապետացն մերոց շարադրեցեալ. ընկալալուք ուրեմն սիրով,